

پنجاه و چهار سال پیکار انقلابی در دفاع از حقوق کارگران و زحمتکشان برای آزادی، استقلال و عدالت اجتماعی

اعلامیه کمیته مرکزی حزب توده ایران به مناسبت

پنجاه و چهارمین سالروز تأسیس حزب توده ایران

در صفحه ۳

بگذار تاریخ خود سخن بگوید!

گوشه هایی از تاریخ کهن ترین سازمان سیاسی ایران

صفحات ۵، ۴ و ۶

در ص ۲

فراخوان جبهه ملی در داخل کشور «آزادی انتخابات ترفندی مبتذل»

ص ۷

پنجاه سال مبارزه و روشنگری انقلابی

مطبوعات توده ای

ص ۸

«آن جاودان» دیداری با سرداران شهید حزب

شماره ۴۶۳، دوره هشتم
سال دوازدهم، ۴ مهر ۱۳۷۴

اتحاد، همبستگی و تشکل رمز پیروزی کارگران و زحمتکشان

اعتراضات روبه گسترش و اوج گیرنده کارگری، هر روز گوشه ای از کشور را فرا می گیرد و رژیم ظالم و ستمگر، نگران از عاقبت کار، پاسخ اعتراضات برحق کارگران و زحمتکشان را با گلوله، زندان و شکنجه می دهد. در پی اعتصاب بزرگ کارگران بنز خاور و بر اساس گزارشات رسیده، کارگران صنایع نساجی قائم شهر در يك اعتصاب بزرگ با گرمگان رژیم درگیر شدند. بر پایه همین گزارشات، این اعتصاب که از روز شنبه ۱۸ شهریور ماه با محسن کارگران کارخانه شماره يك قائم شهر، که بزرگترین کارخانه تولید کننده نساجی در منطقه است، آغاز شد، در روز یکشنبه نوزدهم اردیبهشت ماه با یورش مأموران امنیتی رژیم و دستگیری ده ها تن از کارگران مبارز و ضرب و شتم گروه بزرگی از کارگران متحصن خاتمه یافت. در پی این اعتصاب بزرگ، کارگران تعداد دیگری از واحدهای تولیدی شهر مانند، کارخانه نساجی شماره ۲، و کارخانه گونی بانی قائم شهر، با اعلام همبستگی با کارگران اعتصابی از خواست های برحق آنان دفاع کردند. با ادامه ناآرامی ها در شهر، تمامی نیروهای انتظامی منطقه به حالت

ادامه در ص ۲

زنده یاد آزادی، استقلال، صلح و عدالت اجتماعی، طرد یاد رژیم «ولایت فقیه»!

فراخوان جبهه ملی در داخل کشور: «آزادی انتخابات ترفندی مبتذل»

هیئت دبیران منتخب جبهه ملی در بیانیه ای که در تهران به امضای ادیب برومند، علی اردلان، حسین شاه حسینی، حسن لباسچی، دکتر سید حسین موسویان و دکتر پرویز ورجاوند، انتشار داد، برگزاری «انتخابات آزاد» را در شرایط ادامه سرکوب و اختناق غیرممکن دانست و از جمله اعلام کرد: «ملت بزرگ ایران، شرایط نابسامان و بحرانی امروز میهن ما در چنان وضعی است که همه ایران دوستان بشدت نگران آینده آتند. عملکرد بر قدرت نشستگان انحصار طلب در این سالها اکثریت مردم را به اندوه و ناامیدی کشانیده است. استقلال و تمامیت ارضی کشور بارها در معرض خطر واقعی قرار گرفته و امروز شاهد آنیم که نیروهای تجاوزگر نظامی، در حمایت از کسانی که چشم طمع به بخشهایی از خاک این سرزمین دوخته اند، خلیج فارس را جولانگاه خود قرار داده اند... اوضاع اقتصادی کشور به جایی رسیده است که امروز ۶۰ درصد مردم ما در زیر خط فقر بسر می برند، پول ملی ارزش خود را از دست داده است و گرانی و تورم کمر اکثریت مردم را شکسته است... در برابر همه تجاوزات و ناخردی ها و ویرانگری ها کسی را یارای اظهار نظر و نقد و اعتراض نمائند، پرنده آزادی در این بوم و بر اسیر گشته و آزاد اندیشان میهن پرست با دلهره روزگار می گذرانند. در چنین شرایطی وزارت کشور اعلام می دارد که انتخابات مجلس پنجم در اسفندماه آینده آغاز خواهد شد... تجربه نشان داده است که وجود مجلس شورا و حضور عده ای نماینده که وابسته به جناح های مختلف حکومت هستند... نمی تواند محقق حاکمیت ملی باشد و خواست های ملت را برآورده سازد. بسیاری از حکومت های دیکتاتوری در عصر ما از این قبیل بوده اند. در نظام گذشته پیش از انقلاب هم سالها حکومت دیکتاتوری بدین منوال بود که مجلس شورای ملی از نمایندگان دولتی و شاهدوست شکل می گرفت... آنجا که شورای نگهبان تعیین کننده صلاحیت نامزدهای انتخاباتی باشد و هرکه را مخالف حکومت دانست فاقد صلاحیت بدانند... چنین انتخاباتی هرگز وجهه قانونی ندارد و مبتنی بر دموکراسی نیست... ذکر آزادی انتخابات و ادعای برگزاری آن مشروط بشرطی است که مهمترین آنها عبارتست از: ۱- آزادی احزاب و جمعیت ها، ۲- آزادی مطبوعات موافق و مخالف، ۳- آزادی سخنرانی در انجمن ها؛ ۴- آزادی پخش اوراق تبلیغاتی؛ ۵- آزادی استفاده از بلندگوهای متحرک؛ ۶- امنیت برای حضور در پای صندوق های رای گیری؛ ۷- تشکیل انجمن های نظارت. چنانچه شرطهای یاد شده محقق نگردد آزادی انتخابات ترفندی مبتذل بیش نیست و شرکت در آن کاری مضر است و مجلسی که با فقدان این شروط تشکیل یابد هرگز مورد قبول ملت نخواهد بود»

امکانات سرکوبگرانه خود، ناچار به پس گیری این قانون ارتجاعی و عقب نشینی در مقابل خواست کارگران شد. نکته دیگری که باید به آن توجه کرد، این حقیقت است که با تشدید بحران سیاسی، اقتصادی و اجتماعی، حاکمیت در مجموع خود تضعیف گردیده است و این اصل امکانات نوینی را برای سازماندهی مبارزه پدید می آورد. تشدید فشار برای تن دادن به تشکل های مستقل کاریگری، اتحادیه ها و سندیکاها گام نخست در مبارزه ای است که هدفش می بایست ارتقا کیفی مبارزه از یک مبارزه صنفی به یک مبارزه سیاسی فراگیر علیه استبداد و عامل اصلی مصایب کنونی جامعه ما، یعنی رژیم «ولایت فقیه» باشد. ارزیابی ما از شرایط کنونی کشور این است، که رژیم «ولایت فقیه» به دلایل گوناگون توان رها ساختن خود از بحران اقتصادی - اجتماعی کنونی را ندارد و طبیعی است که با تعمیق بحران، شرایط کشور نیز گام به گام و لحظه به لحظه به نقطه انفجاری خود نزدیک تر شود. تجربه انقلاب بهمین به ما می آموزد که خلق متحد و خصوصاً کارگران و زحمتکشان کشور، این توان عظیم را دارند که حتی جهنی ترین ماشین های سرکوب و ترور و اختناق را درهم شکنند و رژیم های تا دندان مسلح را روانه زباله دان تاریخ کنند. برای چنین مبارزه ای می بایست تدارک همه جانبه دید. رژیم ممکن است امروز بتواند با پورش نظامی به کارگران قائم شهر اعتراض کارگران را درهم بکوبد ولی دیر نیست آن روزی که نتواند با انبوه میلیونی معترضان و اعتصاب کنندگان رویارویی کند و مانند رژیم سرنگون شده شاهنشاهی، آنوقت «صدای انقلاب مردم ما» را خواهد شنید. ما بر اساس بینش طبقاتی خود و درک خود از تحولات جامعه در کنار تجربه پنجاه و چهارساله مبارزه، اعتقاد عمیق داریم که طبقه کارگر ایران و متحدان آن، دهقانان و زحمتکشان، عمده ترین نیروی تحول و حرکت در جامعه ما هستند. این نیروی عظیم تنها در سایه اتحاد، همبستگی و تشکل در سازمان های مستقل خود است که می تواند نقش موثر و تاریخی خود را به نحو احسن به انجام رساند.

اتحاد، همبستگی و ...

آماده باش درآمدند و موجی از دستگیری های فعالان سیاسی و تشدید حضور آشکار نیروهای امنیتی جو غیر عادی و نیمه نظامی را در قائم شهر ایجاد کرد.

اکنون ماههاست که در پی سیاست های ضد مردمی و ضد ملی رژیم، پیرامون فروش کارخانه های کشور به بخش خصوصی، سیاست «تعديل نیروی کار» و بحران شدید رکود و بسته شدن واحدهای تولیدی در پی نزول شدید برابری ریال با ارزهای خارجی و به دنبال آن بسته شدن مرزهای کشور بر روی مواد اولیه مورد نیاز کارخانه های کشور، موج اخراج های جمعی کارگران شماری از واحدهای تولیدی کشور را فراگرفته است و به اعتراضات پراکنده کاریگری در گوشه و کنار میهن انجامیده است.

افزون بر این مجموعه، ادامه فشارهای اقتصادی - اجتماعی و در شرایط نبود یک سیستم فراگیر تأمین اجتماعی که بتواند نیازهای میلیون ها بیکار کشور را پاسخ گوید، هر روز گروه های وسیع تری از کارگران و زحمتکشان میهن را به سمت رویارویی و برخورد با رژیم «ولایت فقیه» می کشاند. در چنین شرایطی است که مسأله اتخاذ تاکتیک های درست مبارزاتی و چگونگی سازماندهی این جنبش روبه اوج به یکی از مهمترین و کلیدی ترین وظایف رزمندگان راه طبقه کارگر، و کارگران و زحمتکشان پیشرو بدل می شود. تجربه عینی ده ها مبارزه علیه استبداد و ترور و اختناق نشان داده است که هیئت های حاکمه ارتجاعی تنها در شرایطی که زحمتکشان آن ها را مجبور کنند، حاضر به گوش دادن به خواست هایشان هستند و در غیر این صورت و در قبال اعتراضات پراکنده و فاقد نیروی توانای وحدت عمل، با سرکوب، دستگیری و شکنجه روبرو می شوند. از موفق ترین تجربه های سال های اخیر، مبارزه مشترک و سازمان یافته کارگران سراسر کشور علیه قانون کار ارتجاعی جمهوری اسلامی بود که توسط وزیر سابق کار رژیم احمد توکلی می خواست به کارگران کشور تحمیل شود. مقاومت یکپارچه و اتحاد، همبستگی و اعتراض سازمان یافته کارگران در سراسر کشور آنچنان وسیع و موثر بود که رژیم علی رغم تمام

غرفه «نامه مردم» در جشن «صدای خلق»

«همبستگی بین المللی» برپا بود که مورد استقبال گرم شرکت کنندگان قرار گرفت. در این غرفه اعلامیه های حزب به زبان های ایرانی، آلمانی و انگلیسی پخش شد و بیانیه همبستگی با مبارزات مردم ایران و برای آزادی زندانیان سیاسی به امضای شرکت کنندگان در جشن رسید. در جریان جشن همچنین گروه های مختلف هنری از کوبا، ماداگاسکار، ایتالیا و بریتانیا، برنامه های هنری جالبی را ارائه دادند.

در روزهای شنبه و یکشنبه ۲ و ۳ سپتامبر در منطقه پراتو وین جشن «صدای خلق» نشریه حزب کمونیست اتریش برای پنجاهمین بار برگزار شد. علی رغم بارندگی شدید و هوای نامساعد، هزاران نفر، به ویژه در دومین روز جشن، در آن شرکت کردند و از غرفه ها و برنامه های مختلف و متنوع آن دیدن کردند. واحد حزب توده ایران در اتریش نیز از جمله مهمانان خارجی دعوت شده به این جشن بود. غرفه «نامه مردم» در این دو روز در دهکده

آزادی برای همه زندانیان سیاسی ایران!

اعلامیه کمیته مرکزی حزب توده ایران به مناسبت پنجاه و چهارمین سالروز تاسیس حزب

پنجاه و چهار سال پیکار انقلابی در دفاع از حقوق کارگران و زحمتکشان، برای آزادی، استقلال و عدالت اجتماعی

تأمین يك زندگي انسانی حداقل برای خود نیستند. روزی گفتند «سند دست های پینه بسته» است، در عمل کار را به آنجا رساندند که زحمتکشان، این صاحبان اصلی انقلاب و ثروت های حاصل تولید کشور، به بی حقوق ترین اقشار جامعه ما تبدیل شدند، و غاصبان مسند اراده و خواست مردم، با غارت اموال مملکت در عرض مدتی کوتاه از «طلبه های ساده» به مقام میلیاردرهای نو کیسه ارتقا یافتند و «دره های عمیق فقر و ثروت»، که رئیس جمهور حکومت اسلامی زمانی قول از بین بردن آنها را می داد، نه تنها کاهشی نیافته است، بلکه هر روز عمیق تر و عمیق تر می شود. امروز اکثریت قاطع مردم، نیروهای آزادیخواه و میهن دوست، چه مذهبی، ملی و مارکسیست با تجربه دردناک، حکومت فعلی را مسئول مستقیم فاجعه کنونی می دانند و خواهان تغییر بنیادین شرایط و استقرار دموکراسی، آزادی و عدالت اجتماعی در ایران هستند. اعتصابات روز افزون کارگری در نقاط مختلف کشور، خیزش های خود به خودی اعتراضی که در نتیجه گسترش و تعمیق محرومیت، فقر سیاه و بی حقوقی، توده های هر چه بیشتری را به دامنه گسترده اعتراضات مردمی می کشاند، سخن از فراهم آمدن تدریجی شرایط برای امواج خیزش های هرچه نیرومندتر مردمی در رویارویی با حکومت مداران جا پر می کند. تجربه اخیر از سرکوب خونین اعتراضات مردمی کشاندن گروه های چماق بدست و ترور به خیابان ها و تهدید آشکار هرگونه مخالفتی با سرکوب، نشان می دهد که خودکامگان حاکم بر میهن ما مصمم به ادامه حاکمیت زور و خودسری هستند و تنها چاره کار تشدید روزافزون مبارزه از طرق و شیوه های گوناگون است که می بایست سرانجام به نفی و برکناری استبداد سیاه حاکم بر مردم میهن ما، منجر شود. اینک برپایی يك جبهه ائتلافی وسیع از همه نیروهای آزادیخواه، ملی و مترقی که خواهان استقرار دموکراسی، آزادی و عدالت اجتماعی در ایران باشند ضرورت مبرم پیدا کرده است. حزب توده ایران در طول بیش از پنج دهه تاریخ خود همواره در این امر پیش قدم بوده است و این بار نیز آماده است تا با همه توان و امکانات خود در این راه بکوشد.

روزمندگان توده ای!

ما در شرایطی به استقبال پنجاه و چهارمین سالروز حزب مان می رویم، که بیش از دوازده سال از پورش خونین رژیم جمهوری اسلامی به حزب ما، دستگیری هزاران توده ای، شکنجه و بالاخره قتل عام وحشیانه آنان در کنار هزاران زندانی سیاسی دیگر می گذرد. ما در این دهه، سال های پر از دشواری و مصایب را علی رغم همه پیش بینی های «تمام شدن» و «نابود شدن» حزب توده ایران پشت سر گذاشته ایم و با اتکاب نیرو و مبارزه قهرمانانه شما چه در داخل و چه در خارج از کشور، و با پای فشردن بر جهان بینی انقلابی خود مارکسیسم - لنینیسم، پرچم پرافتخار و خونین رزم ارانی ها، روزبه ها، وارطان ها، کیوان ها، تیزابی ها، حکمت جوها، افضلی ها، مهرگان ها، کی منش ها، سمین فردین ها و هزاران رزمنده دیگر توده ای را که جان خود را عاشقانه و صادقانه در راه تحقق آرمان های والای خلق فدا کردند، همچنان در اهتزاز نگاه داشته ایم و با خوشبینی تاریخی به فردای پیروزی توده های محروم علیه استبداد و آزادی ایران از یوغ حکومت های دیکتاتوری و ضد مردمی چشم دوخته ایم. ادامه این مبارزه در گروی تلاش و رزم متحد، یکپارچه، با انضباط، آگاهانه و هوشیاری انقلابی همه ماست. کمیته مرکزی حزب توده ایران این سالروز خجسته را به همه رفقا، هواداران، دوستان و همه رزمندگان راه طبقه کارگر ایران از صمیم قلب تبریک می گوید. ما در این جشن مهرگان خلق با تمامی شهدای راه آزادی و همه زندانیان سیاسی مبارز در درون سیاه چالهای رژیم ستمگر «ولایت فقیه»، تجدید عهد می کنیم که تا طلوع آزادی و پیروزی توده های محروم، استوار و کوشا باشیم.

جاودان باد خاطره شهدای توده ای و همه شهیدان راه آزادی، استقلال و عدالت اجتماعی!

فرخنده باد پنجاه و چهارمین سالروز تاسیس حزب توده ایران!

کمیته مرکزی حزب توده ایران مهر ماه ۱۳۷۴

دهم مهرماه، پنجاه و چهارمین سالروز حزب توده ها، حزب کارگران، زحمتکشان و رزمندگان راه آزادی، استقلال و عدالت اجتماعی فرا می رسد. پنجاه و چهار سال پیش در شرایط بسیار ملتهب و پرتنش داخلی و خارجی و در پی سقوط حکومت استبدادی بیست ساله رضاخان، حزب توده ایران به همت زندانیان سیاسی آزاد شده و جمعی از روشنفکران و آزادیخواهان به نام آن روز ایران تأسیس شد و تا به امروز، پنجاه و چهار سال بی وقفه، پیگیر و با فداکاری حماسی در راه تغییر جامعه ایران، پیگیری بر عقب ماندگی اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و فقر و محرومیت رزمیده است. تاریخ حزب توده ایران، این کهن ترین سازمان سیاسی کشور، به گونه ای تفکیک ناپذیر با بند بند تاریخ معاصر میهن ما و مبارزات رهایی بخش خلق های آن در پنج دهه گذشته پیوندی ناگسستنی دارد، و عرصه ای از مبارزه و پیکار را در تمامی این دوران نمی توان یافت که توده ای ها، این سربازان فداکار خلق، در صف مقدم آن حضور نداشته باشند. حزب توده ایران با از سر گذراندن هزاران سال زندان و اهدای هزاران شهید نقش موثر و حیاتی را در این مبارزه پر فراز و نشیب به خود اختصاص داده است.

ارثیه عظیم معنوی حزب ما، در شمایل هزاران نشریه، کتاب، جزوه جستار و نوشته علمی، فلسفی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی، گروهی از سرشناس ترین روشنفکران، اندیشمندان انقلابی، نویسندگان، شعرا و هنرمندان را در دامن خود تربیت کرد و فرهنگی نوین از مبارزه سیاسی در کشور ما بنا نهاد که حتی مخالفان حزب توده ایران نیز به آن معترفند. دشمنان ایران، استعمارگران، امپریالیست ها، نیروهای ارتجاعی، واپسگرایان، و مستبدان حاکم در سیمای حزب توده ایران، يك نیروی پیکارگر، تسلیم ناپذیر، سازمانده و افشاگر را دیدند که سد اساسی برنامه های شوم و ضد ملی آنان بود، و از همین رو است که در طول بیش از پنجاه و چهار سال، تنها سال های معدود و انگشت شماری توده ای ها اجازه فعالیت آزاد یافتند. ارتجاع در پورش های گوناگون و خونین خود، بارها حزب توده ایران را «غیرقانونی»، «منحله»، «نابوده شده» و «ریشه کن» شده از ایران اعلام کرد و هرآنکه که نسیم آزادی بر فراز کشور وزیدن گرفت، حزب توده ایران، ققنوس وار از میان خاکستر پرخاست و بار دیگر در مدت زمانی کوتاه، هزاران کارگر، دهقان، ارتشی، روشنفکر و رزمنده انقلابی را در صفوف خود سازماندهی کرد و با جسارت انقلابی و نیرویی اعجاب انگیز به پیکار خود ادامه داد.

هم میهنان عزیز، رفقا و دوستان حزب!

ما امسال در شرایطی به استقبال پنجاه و چهارمین سالروز تاسیس حزب می رویم که وطن ما شرایط بسیار دشوار و حساسی را از سر می گذراند. ادامه حکومت استبدادی و ضد مردمی، متبلور در سیمای رژیم «ولایت فقیه»، از يك سو و ادامه بحران همه جانبه اقتصادی، اجتماعی، سیاسی از سوی دیگر، در کنار خطر مداخلات خارجی حیات کشور را با مخاطره جدی روبرو کرده است.

امروز پس از گذشت شانزده سال از پیروزی انقلاب بهمن ۵۷، که در آن میلیون ها ایرانی با فداکاری کم نظیری، استبداد شاهنشاهی را در میهن ریشه کن کردند و دست امپریالیسم آمریکا را از یکی از مهمترین و مطمئن ترین پایگاه های خود در خاورمیانه کوتاه نمودند، هنوز تمامی خواست های اساسی و پایه ای این جنبش: آزادی، استقلال و عدالت اجتماعی همچنان تحقق نیافته است. امروز ایران بار دیگر تشنه تحول عمیق دموکراتیک و مردمی است، تحولی که از درون آن دموکراسی واقعی، آزادی، و عدالت اجتماعی تولد یابد و امکان بازسازی کشور را پس از سال ها تخریب، جنگ، آدم کشی، ظلم و استبداد مهیا سازد.

میلیون ها ایرانی شانزده سال پس از انقلاب هنوز در فقر و محرومیت زندگی می کنند و با تحمل بزرگترین مشقات، دشواری ها و تحقیرها قادر به

گوشه‌هایی از تاریخ گویا ترین سازمان سیاسی ایران

بگذار تاریخ خود سخن بگوید!

روزیه‌ها توانسته است که با اعتقاد عمیق به اهداف استراتژیک جنبش طبقه کارگر، مبارزه در راه اهداف تاکتیکی را در جهت تدارک مادی و معنوی انقلاب خلق هدایت نماید.

از دیگر ویژگی‌های حزب توده ایران این بوده است که با اجتناب همزمان از اراده‌گرایی و خرده کاری، استراتژی انقلابی خود را به عنوان مشعلی راه‌گشای تعیین اهداف، شعارها و وظایف تاکتیکی فرا روی خود قرار دهد.

فعالیت‌های پر دامنه حزب توده ایران چه در دوران کوتاه علنی و برخوردار از امکان فعالیت قانونی و چه در دوران طولانی و متناوب مبارزه در شرایط سرکوب و اختناق در راه متشکل کردن توده‌های وسیع خلق و اقدامات وسیع تبلیغی حزب در ترویج جهان بینی مارکسیستی-لنینیستی و بسیج فکری و معنوی توده‌های مردم، کوشش‌های مستمر و پیگیر در راه تجمع و اتحاد همه نیروهای دموکراتیک و انقلابی ایران و نقش مهمی که حزب ما در دوران‌های مختلف فعالیت خود در عرصه سیاسی و مبارزات ضد امپریالیستی و دموکراتیک مردم ایران ایفا کرده است، همه و همه بهتر از هر شرح و تصویری گواه مبارزه جوی و خصلت کارگری و انقلابی سازمانی است که از ابتدای تشکیل خود آگاهانه و بی‌تزلزل در پیشبرد اهداف اجتماعی و سیاسی همه اقشار خلقی جامعه و در راس آن‌ها طبقه کارگر میهن مان کوشیده و می‌کوشد.

در سالگشت حزب توده ایران شایسته است که نظری گذرا به عرصه‌های اساسی مبارزه آن که تحقق شعارهای عدالتجویانه، مخالفت با تبعیض جنسی و نژادی و وحدت جویانه و روشنگر حزب توده ایران است، بیفکنیم.

مبارزه حزب توده ایران در دفاع از منافع طبقه کارگر

هنگامیکه حزب توده ایران تاسیس یافت طبقه کارگر و همه زحمتکشان ایران با فقر سیاه دست و پنجه نرم می‌کردند و درآمدشان حتی برای تهیه ابتدایی ترین نیازمندی‌های زندگی شان کفاف نمی‌داد. حزب توده ایران زمانی برای بیداری و خدمت به منافع طبقه کارگر به میدان آمد، که هنوز کلمه کارگر شناخته نشده بود. حزب ما در همان سال‌های اولیه موجودیت خود، پیروزی‌های مهمی را نصیب طبقه کارگر ایران نمود و بویژه به امر مهم آگاهی و شناخت طبقه کارگر نسبت به خود و به جامعه کشور ما نایل آمد. حزب توده ایران از همان اوان تاسیس خود، کارگران ایران را با بیداری طبقاتی، تشکیلات صنفی و حزب سیاسی مجهز ساخت. در پرتو این وضع کارگران ایران توانستند در شرایطی که نیروی کمی و کیفی اندکی را در جامعه ایران تشکیل می‌دادند به کسب شرایط کار و حقوقی که حتی پنجاه سال پس از آن فاقد آنند، نایل آیند. مبارزات حزب توده ایران در جهت تامین منافع طبقه کارگرایران، موجب تشکل صنفی و طبقاتی کارگران در سطح کشور گردید. صدها هزار از کارگران به صفوف «شورای متحده مرکزی»، اتحادیه‌های کارگران و زحمتکشان ایران پیوستند و

با فرارسیدن ۱۰ مهر، ۵۴ سال از روزی می‌گذرد که به همت یاران ارانی، دانشمند انقلابی، و انقلابیون کمونیست از بند رضا خان رسته، حزب توده ایران به مثابه گردان پیشاهنگ و انقلابی خلق در مبارزه برای رسیدن به حقوق سیاسی و اقتصادی و اجتماعی زحمتکشان میهن ما می‌رزد.

تاسیس حزب توده ایران در مهرماه ۱۳۲۰، از آنجا که با ضرورت‌های عینی رشد جامعه ایران تطبیق می‌نمود، از آنجا که رهبری آن به پیشرفته ترین تئوری انقلابی متکی بود، بدان سبب که سنت‌های درخشان جنبش ملی و دموکراتیک مردم ایران را با اهداف و خواست‌های انقلابی طبقه کارگر پیوند می‌داد، از آنرو که اهداف و خواست‌هایش با سیر عمومی جنبش انقلابی در جهان تطبیق داشت، بدرستی نقطه عطفی را در تاریخ سیاسی-اجتماعی کشور ما بوجود آورد.

شرایط بین‌المللی و وضعیت سیاسی ویژه ای که پس از حوادث شهریور ماه ۱۳۲۰ در کشور ما بوجود آمد به بازماندگان حزب کمونیست ایران امکان داد که در ادامه مبارزات انقلابی طبقه کارگر، با تشکیل حزب توده ایران به امر مهم متحد ساختن نیروهای انقلابی جامعه، به سرکردگی حزب طبقه کارگر، با توجه به واقعیات موجود جامعه ایران جامه عمل بپوشاند.

در تاریخ مبارزات سیاسی معاصر میهنمان، آنچه که لحظه به لحظه بیش از پنج دهه حیات انقلابی حزب توده ایران را از تمامی نیروهای سیاسی دیگر متمایز می‌کند، تاثیر عظیم مبارزه حزب بر پروسه آگاه ساختن زحمتکشان شهر و روستا به حقوق اقتصادی، سیاسی و اجتماعی شان، معرفی و ترویج سوسیالیسم علمی و سازماندهی مبارزه در جهت برنامه‌های کوتاه مدت و استراتژیک طبقه کارگر و ارائه تحلیل‌های مشخص از اوضاع جامعه و نقش اقشار و نیروهای گوناگون جامعه در قبال مبارزات خلق بوده است.

تمامی عرصه‌های ترویج و فرهنگ و اندیشه‌های نوین و انقلابی، پایه‌گذاری سندیکاها و دیگر تشکل‌های کارگری، معرفی حقوق زنان و سازماندهی و مبارزه در راه برابری و رفع تبعیض از زنان کشور و معرفی مبارزه سیاسی به مثابه موثرترین وسیله برای حصول تغییرات پایه‌ای در جامعه از حیات و مبارزه حزب توده ایران تاثیرات عمیق و کیفی گرفته‌اند.

آنچه که حزب توده ایران را در این مبارزه و سهم آن در شکل‌گیری حیات مدرن سیاسی کشور برجسته می‌سازد، آنست که بدون استثنا مبارزه حزب در دشوارترین شرایط و علی‌رغم رسواترین و خونین‌ترین کارزارهای دشمنان خلق‌های ایران در جریان بوده است. سرکوب پلیسی و به کارگیری تمامی شیوه‌های زور مدارانه برای جلوگیری از فعالیت حزب و گسترش نظرات انقلابی و سازنده آن مشخصه ویژه تاریخ حیات حزب بوده است. علی‌رغم این حزب توده ایران با بهره‌گیری از تجربیات دیگر خلق‌های جهان و انطباق هوشمندانه آن با شرایط میهن، به کارگیری انعطاف در عین رعایت اصولیت انقلابی توانسته است توطئه‌های دشمنان خلق را برای نابودی پیشاهنگ طبقه کارگر نقش بر آب کند.

تاریخ حزب توده ایران بیانگر این واقعیت است که حزب ارانی و

جریان جنبش ملی شدن نفت از دیگر صفحات بیاد ماندنی و غرور آمیز فعالیت حزب ما محسوب می گردد. بی شک بدون شرکت موثر کارگران متشکل پیروزی این جنبش ممکن نبود. علی رغم کودتای امپریالیستی ۲۸ مرداد ماه که تیغه اصلی آن متوجه جنبش کارگری کشور بود، سنن انقلابی و مبارزاتی جنبش سندیکایی در شرایط دشوار و پر مخاطره ادامه یافت. شرکت وسیع کارگران و زحمتکشان در جنبش توده ای سال های ۵۷-۵۵ که در پایان منجر به انقلاب بهمن گردید، از مشخصه های ویژه این انقلاب بود. اعتصابات یکپارچه کارگران کارخانجات مختلف و به ویژه کارگران صنایع نفت جنوب در ماه های واپسین حکومت شاه ضریات قاطعی بود که ادامه رژیم شاهنشاهی را غیر ممکن و وقوع انقلاب را حتمی نمود. تاکتیک های متنوع بکار گرفته شده از سوی کارگران صنایع برق و نفت همه نشانه بلوغ سیاسی و پختگی و تجربه سازماندهی فعالین سندیکایی مخفی بود.

در شرایط پس از پیروزی انقلاب بهمن، حزب توده ایران بار دیگر مساله سازماندهی و تشکل طبقه کارگر را در راس برنامه کار خود قرار داد. مبارزه بغرنج و همه جانبه حزب در بسیج کارگران برای تصویب يك قانون کار دموکراتیک و مترقی از صفحات بیاد ماندنی مبارزه حزب تا قبل از سرکوب وحشیانه آن توسط رژیم جمهوری اسلامی بود. در سالیان پس از انقلاب و علی رغم شرایط دشوار سختگیری های متعصبانه و نیز دشواری های بوجود آمده بدلیل جنگ با عراق و در زیر فشار اقدامات مسموم نیروهای ماجراجو و اراده گرا و نیز متعصبین، حزب توانست در حول مساله کلیدی تشکل های صنفی و اصول محوری چنین تشکل هایی روشنگری نماید. اینکه رژیم جمهوری اسلامی علی رغم تمامی کوشش هایش برای به تصویب رساندن طرح قانون کار مجبور شد چندین بار طرح پیشنهادی خود را تغییر دهد و عاقبت پس از حدود ۱۰ سال در شرایطی که تمامی سازمان های مترقی سیاسی و صنفی ممنوع بودند، به تصویب برساند، خود نشانه ای از تاثیر فعالیت موفق حزب بود.

در سال های پس از سرکوب نیز حزب توده ایران سعی داشته است مبارزه آگاهی بخش خود را در عرصه لزوم تشکل طبقه کارگر ادامه دهد. حزب توده ایران بر این اعتقاد بوده است که در شرایط حاکم در ایران مبارزان کارگری با تشکیل هسته های مخفی انقلابی به منظور افشاگری و پاشیدن بذر آگاهی انقلابی و در عین حال- با شرکت در تشکل های موجود قانونی، علی رغم همه محدودیت های آنان، ضمن مطرح کردن خواست های بحق کارگران، محدودیت این تشکل ها را در جامه عمل پوشاندن به خواست های کارگران نیز به اثبات برسانند. رشد جنبش اعتراضی و اعتصابات کارگری در سال های اخیر- نشانگر این واقعیت است که ماشین سرکوب رژیم قادر به جلوگیری از رویتدن بذر آگاهی دهنده ای که فعالیت های حزب در طول دهه ها در جامعه پخش کرده است، نبوده است.

مبارزه حزب توده ایران در راه تشکل و رهایی دهقانان زحمتکش

حزب توده ایران بر پایه کارنامه فعالیت های خود در بیش از پنج دهه می تواند به خود ببالد که تنها حزب سیاسی ایران است که برخوردی جدی و اصولی، طبقاتی و علمی به مساله دهقانی داشته است. حزب طبقه کارگر ایران نخستین نیروی سیاسی کشور است که مساله اصلاحات ارضی واقعی را به سود دهقانان زحمتکش و از دیدگاه نبرد طبقاتی در شرایط مشخص جامعه ایران مطرح ساخت و پی برد که امر تکامل جامعه و بنای ایران آباد و آزاد و مستقل تا چه

پیشروترین این کارگران در حزب طبقاتی خود، حزب توده ایران متشکل شدند. در سایه رهبری حزب و «شورای متحده مرکزی کارگران ایران» توانستند به پیروزی های مهمی در زمینه بهبود شرایط کار و زندگی نایل آیند و از راه تصویب قوانین و انعقاد قرارداد دسته جمعی کار، کارفرمایان و دولت را به رعایت حقوق قانونی خود وادار نمایند.

جنبش کارگری ایران تحت تاثیر فعالیت های جانبازانه اعضای حزب توده ایران و تحت رهبری حزب، پیشرفت های نمایانی کرد و به کامیابی های چشم گیری نایل آمد. در اوایل سال ۱۳۲۱ نخستین سازمان سندیکایی کشور به نام «شورای مرکزی اتحادیه های کارگران ایران» برپایه صحیح طبقاتی تاسیس یافت. فعالیت شورای مرکزی در پی ریزی سنن انقلابی جنبش سندیکایی تاثیر بنیادین داشت و مبارزات سندیکایی را به راه اصولی سوق داد. در آن زمان غیر از شورای مرکزی اتحادیه های کارگران ایران، سازمان های سندیکایی دیگری نیز در کشور به وجود آمده بود. در این سازمان ها بخشی از کارگران کشور متشکل شده و فعالیت می کردند.

یکی از عرصه های اصلی فعالیت حزب توده ایران برداشتن موانع راه تشکل کارگران و زحمتکشان در اتحادیه های واحد واقعی و ایجاد مراکز واحد صنفی سراسری در کشور بوده است. مبارزه قاطع حزب توده ایران و فعالین کارگری کمونیستی در افشای عناصر سازشکار، اپورتونیست، نفاق افکن و ماجراجو در جنبش کارگری در طی سه سال عاقبت به ثمر نشست و ابتدا با پیوستن کارگران عضو اتحادیه کارگران و برزگران در روز ۱۱ اردیبهشت ۱۳۲۳ (روز جهانی کارگر) و سپس بعد از یکماه و نیم پیوستن اتحادیه های زحمتکشان ایران و کانون کارگران راه آهن به شورای مرکزی اتحادیه های کارگران ایران، در خرداد ماه سال ۱۳۲۳ شورای متحده مرکزی اتحادیه های کارگران و زحمتکشان ایران تشکیل شد. فعالیت شورای متحده مرکزی اثر بس مهمی در آگاهی طبقه کارگر، تشکل و سازماندهی آن جهت مبارزه برای حصول خواست های طبقه کارگر داشت. این تاثیر گذرا نبود که با غیر قانونی اعلام شدن حزب و یا تغییرات در شرایط فعالیت آن، از بین برود. در تمامی دوران ۵۰ ساله اخیر و در سخت ترین شرایط جنبش سندیکایی ایران ادامه یافته و تجربیات و دستاوردهای آن از نسلی به نسل دیگر منتقل گردیده است. فعالین توده ای در تمامی این دوران از محورهای اصلی این جنبش شناخته شده اند.

یکی از مهم ترین دستاوردهای مشخص مبارزات حزب توده ایران و جنبش سندیکایی کشور، پیروزی در راه تدوین و تصویب قانون کار در سال ۱۳۲۵ بود. تا این سال علی رغم دهه ها مبارزه طبقه کارگر کشور، هیچگونه قانونی برای تنظیم مناسبات کار وجود نداشت. حزب توده ایران که تامین و تحقق خواست های مبرم طبقه کارگر ایران در مرکز توجهش قرار داشت، تدوین و تصویب قانون کار را در نخستین برنامه خود گنجانده بود. فراکسیون حزب توده ایران در دوره ۱۴ مجلس طرح قانون کار را تهیه و تسلیم مجلس کرد. این طرح با به رسمیت شناختن اتحادیه های کارگری، ۸ ساعت کار در روز، مرخصی هفتگی و سالانه برای همه کارگران و کامندان، مرخصی به مدت ۶ هفته با استفاده از حقوق برای زنان باردار، منع کار نو نهالان کمتر از ۱۲ سال، تامین اجتماعی برای کارگران و کارمندان در تاریخ مبارزات زحمتکشان میهن ما به ثبت رسید. ولی مجلس که زیر کنترل بزرگ مالکان و کلان سرمایه داران بود از تصویب این طرح که بازتاب ابتدایی ترین خواست های زحمتکشان بود، جلوگیری کرد. بر اثر مبارزات اعتصابی کارگران سرانجام مجلس در سال ۱۳۲۴ بیمه درمانی کارگران را تصویب و پس از یکدوره اعتصابات دامنه دار کارگران شرکت نفت جنوب، طبقه کارگر موفق شد نخستین قانون کار را به شکل تصویب نامه در اردیبهشت ماه سال ۱۳۲۵ بدست آورد. مبارزات سندیکایی کارگران ایران تحت رهبری حزب توده ایران در

مبارزه حزب توده ایران در دفاع از حقوق زنان

حزب توده ایران دفاع از حق زن به مساوات و عدالت اجتماعی را از همان آغاز فعالیتش در برنامه خود گذاشته است که نه تنها باید کوشید تا زنان کشور به حقوق مساوی با مردان برسند، بلکه با تصویب قوانین مترقی در جهت تامین برابری زن و مرد و رفع تبعیضات جنسی، مشارکت آزاد و فعال زنان در اداره همه جانبه امور کشور فراهم آید. حزب توده ایران از بدو پیدایش خود ستم جنسی و تبعیضات بین زن و مرد را از مظاهر عقب ماندگی و تاریک اندیشی می دیده و صمیمانه علیه آن رزمیده و می رزمند.

حزب توده ایران هیچگاه جنبش آزادیبخش زنان را از جنبش کارگری جدا نکرده و این هر دو را در پیوند هم دانسته و پیشرفت هر دو را در یک خط و در یک راه دیده است. دانستن شرایطی که حزب توده ایران چنین مبارزه ای را در جامعه دامن زد به درک اهمیت و نقش حزب توده ایران در مبارزه برای مساوات زنان کمک خواهد کرد. هنگامیکه حزب توده ایران زنان را دعوت به مبارزه در راه دستیابی به حقوق انسانی آنان نمود هنوز حتی زنان بیدار، زنان آرزومند آزادی و خواهان حق این برابری، این مبارزه را با نگرانی می نگرستند و نمی توانستند باور کنند که چنین چیزی امکان دارد. برنامه های همه جانبه حزب در گسترش عدالت اجتماعی و برابری حقوقی، زنان را به صفوف حزب - به عضویت اتحادیه های کارگری، دانشجویی، صنفی، سازمان جوانان و بالاخره در سازمان های خودشان مانند «تشکیلات زنان» و «سازمان جوانان ایران» جلب نمود. حزب توده ایران صادقانه و مصراانه برنامه مبارزاتی را تدوین کرده است که آشنا شدن زنان به اصول سیاسی را به ارمغان بیاورد و به زنان جامعه بقبولاند که آزادی و برابری از کار سیاسی جدا نمی تواند باشد و سیاست هم با زندگی روزمره آمیخته است. در ۱۵ ساله اخیر، حزب توده ایران مبارزه بفرنج و پیچیده ای را در مقابله با سیاست های ارتجاعی رژیم «ولایت فقیه» در مورد زنان کشورمان دنبال کرده است. علی رغم کاستی هایی در مراحل از این مبارزه، آنچه که در جمع بندی مبارزه حزب توده ایران در این رابطه باید اظهار داشت این است که حزب سهم درخشانی در جلب و تشویق مبارزان بنامی در جنبش زنان داشته و دارد. کم نیستند زنان دانشمند و مبارزی که در راه مبارزه برای سوسیالیسم و آزادی و عدالت اجتماعی به حزب توده ایران گرویدند و در کنار دیگر مبارزان راه ترقی و دموکراسی از بذل جان و زندگی دریغ نوردیدند. حزب توده ایران اعتقادی راسخ به نقش زنان در مبارزات آینده کشورمان دارد. آنچه که عقب ماندگی و تاریک اندیشی بر سر زنان میهنمان آورده است فقط با قرار دادن مساله زنان در راس مسایلی که جنبش آزادیخواهانه باید بطور عاجل به حل آن پردازد می تواند صورت حل خود را پیدا کند. بسیج زنان در وسیع ترین صفوف، با تکیه بر نقش و تدارک شرایطی که زنان کشور بتوانند خود در تعیین مسیر آن نقش مستقل و مشهودی داشته باشند - از ملزومه های توفیق جنبش انقلابی مردم ایران می باشد.

فعالیت حزب در بین جوانان، فرهنگیان و روشنفکران بقدری برجسته، موثر و همه گیر بوده است که بی اغراق می توان مدعی شد که نقش روشنگرانه حزب برای این اقشار تقریباً فراگیر و عام بوده است، سیر حوادث سیاسی و فکری در ایران و حتی در برخی از کشورهای همسایه نمی تواند خود را از تاثیر نیرومند فعالیت سیاسی و فرهنگی حزب توده ایران جدا بداند.

اندازه با این مساله پیوند دارد. هنگامی که حزب توده ایران فعالیت خود را آغاز کرد، هیئت حاکمه کشور را مشتی ارباب فئودال در درآمختگی کامل با سرمایه داران بزرگ تشکیل می دادند. در روستاهای ایران بساط غارت و ستم بی سابقه ای برقرار بود دهقانان در عقب ماندگی مادی و معنوی باور نکردنی ای نگهداشته شده بودند.

فعالیت در میان دهقانان را حزب توده ایران، هم بصورت صنفی و استفاده از آزادی های قانونی موجود و امکانات علنی و هم به صورت مخفی و غیر علنی انجام می داد. باید توجه داشت که فعالیت مخفی حزب در میان دهقانان فقط در دوره فعالیت مخفی و دوران سرکوب نبوده است. در بسیاری از مناطق کشور به دلیل مطلق العنان بودن ارباب و خان و همچنین سنت ها و عقب ماندگی ها - فعالین حزب مجبور می شدند به طور مخفی به کار سازماندهی بپردازند و اندیشه ها و شعارهای خود را به طور غیر علنی و با ابتکارات متنوع به میان دهقانان ببرند.

یکی از جالب ترین و آموزنده ترین فعالیت های ۱۲ ساله نخست زندگی حزب، کار در سازمان های وسیع توده ای بود. نمونه برجسته چنین کاری در زمان علنی بودن حزب تشکیل اتحادیه دهقانان وابسته به حزب توده ایران (مهرماه ۱۳۲۳) و پس از «غیر قانونی» شدن حزب، به مثابه نمونه موفق تلفیق کار علنی و مخفی، تشکیل سازمان علنی «انجمن کمک به دهقانان ایران» بود.

حزب توده ایران در زمینه آمیختن مبارزات ویژه دهقانی با مبارزات عمومی خلق در راه استقلال و آزادی علیه سلطه جبارانه شرکت نفت، علیه امپریالیسم و برای خواست های همگانی خلقی و میهنی، نقش اساسی و راهگشا داشته است. حزب از امکانات علنی موجود برای جلب دهقانان به مبارزه در راه این اهداف و تشکل آن ها استفاده نمود. کودتای امپریالیستی ۲۸ مرداد عملاً نقطه پایانی بر این مرحله از نبرد حزب گذارد و با سرکوب سازمان های حزبی و نابود شدن سازمان های دموکراتیک و تشکل های صنفی امکان عمل مستقیم حزب در میان دهقانان به شدت محدود گردید. لیکن ثمره و اثر پیروزیهای پیشین، آگاهی روزافزون دهقانان، خاطره موفقیت ها و روشنگری ها همچنان آتش حق طلبی و پیکار را فروزان نگاهداشت تا جایی که بر اثر همان مبارزات طولانی و پی گیر و بدنبال تکان عظیمی که روستاها خورد، دیگر حاضر به تحمل بساط ارباب-رعیتی نبودند، رژیم ستمشاهی ناچار دست به رفرم از بالا و اصلاحات ارضی نیم بند و ناقص زد، اصلاحاتی که در هر حال ثمره فرعی مبارزات پر شور انقلابی دهقانان و برای جلوگیری از اعتلای جنبش دهقانی و انفجار از پایین بود. انقلاب بهمین امکان بالقوه ای برای برخورد با توده دهقانان در زمینه فعالیت عملی به خاطر تشکل و سازمان دادن دهقانان به وجود آورد. در سال های اولیه انقلاب حزب گام های نخست ولی قاطعی را در این راه مشکل و پر مخاطره بر داشت و اقدام به تشکل و سازماندهی دهقانان نمود. در این راه حزب با مشکلات عدیده ای از جمله انحصار طلبی گروه های مذهبی، انحصار طلبی چپ نمایان و اقدامات ضد انقلابیون و وابستگان زمینداران بزرگ روبرو بود. در سال های سرکوب گرچه عملاً حزب امکان فعالیت در بین دهقانان را از دست داد ولیکن دهقانان کم زمین و بی زمین بر پایه منافع طبقاتی خود مبارزه سختی را در جهت اجرای بندهای «ج» و «د» رفرم ارضی سازمان دادند. حزب توده ایران بر پایه بیش از نیم قرن مبارزه انقلابی خود در میان زحمتکشان و برای حقوق آنان - با این اعتقاد که حل مساله ارضی از مهم ترین وظایف انقلاب دموکراتیک مردم ایران خواهد بود، در جهت تدقیق برنامه خود و تدوین راه حل های مشخص برای غلبه بر عقب ماندگی روستا و بهبود شرایط زندگی روستائیان کشور، عمل خواهد کرد.

پنجاه و چهار سال مبارزه روشنگری انقلابی مطبوعات قوه ای

به مناسبت پنجاه و چهارمین سال انتشار «نامه مردم» («مردم»)

دهم مهرماه اسامال مصادف با پنجاه و چهارمین سالروز تأسیس حزب توده ایران و پنجاه و چهارمین سال انتشار «مردم» («نامه مردم»)، ارگان مرکزی حزب توده ایران است. «مردم» کار خود را در سال ۱۳۲۰ آغاز کرد. مبارزه پیگیر و بی امان «مردم» با فاشیسم و نیروهای طرفدار آن در ایران، خیلی زود، جای ویژه ای برای «مردم» در مطبوعات آن زمان ایجاد کرد و آوازه «مردم» به نام «مردم ضد فاشیست» سراسر ایران را فرا گرفت. نخستین صاحب امتیاز «مردم» مبارزی قدیمی به نام صفر نوعی و مدیر مسؤؤل آن عباس نراقی بود. اداره «مردم» در میدان بهارستان قرار داشت و بر سر در آن نوشته شده بود: «این روزنامه پشتیبان کسانی است که با فکر و با بازوی خود کار کرده و از حاصل دسترنج خود نان می خورند.»

افشاکری بی امان «مردم» علیه فاشیست ها که در ستون ویژه روزنامه با عنوان «فاشیست ها چه می گویند» و مبارزه پیگیر آن علیه ابادی استبداد رضا خانی و استعمار در ستون «ماسک ها را بردارید» خیلی زود «مردم» را به يك مزاحم جدی برای نیروهای ارتجاعی در ایران بدل کرد و تنها پس از يك سال انتشار در ۱۱ آذرماه ۱۳۲۱ به دستور فرمانداری نظامی تهران، در شماره ۲۲۷ خود توقیف شد. گروهی از برجسته ترین نویسندگان و هنرمندان آن زمان با «مردم» ضد فاشیست همکاری می کردند و نقش و تأثیر ویژه ای به کار آن می دادند. انتشار داستان کوتاه صادق هدایت به نام «قضیه زیر بوته» که با نام مستعار در «مردم» چاپ شد و به آتشای چهره کریه فاشیسم می پرداخت، از جمله نوشته های معروف «ضد فاشیستی» آن زمان بود.

پس از توقیف «مردم» و در گذشت صفر نوعی صاحب امتیاز آن، نخستین شماره «نامه مردم» که صاحب امتیاز و مدیر مسؤؤل آن دکتر رضا رادمنش بود در ۲۹ فروردین ماه ۱۳۲۲ آغاز به کار کرد و بدینسان دومین دوره انتشار «مردم» آغاز شد.

دومین دوره انتشار «مردم» دوره پرباری از فعالیت روشنگرانه و انقلابی بود. در این دوره کوتاه، «مردم» به شکل روزنامه، هفته نامه، و ماهنامه انتشار یافت و بیش از چهار بار توقیف شد. در همین دوران همچنین «مردم» برای روشنفکران، «مردم برای جوانان»، «مردم آئینه» و سرانجام «ماهنامه مردم» به سردبیری رفیق فقیه احسان طبری انتشار یافت. در سرمقاله نخستین شماره مجله ماهیانه «مردم» که در پنجمین سالگرد تأسیس حزب توده ایران کار خود را آغاز کرد از جمله می خوانیم: «مردم» پس از يك خاموشی چند ماهه بار دیگر کار فعالیت مطبوعاتی خود را تازه نفس تر از پیش دنبال می کند تا نهضتی را که از پنج سال پیش در ایران

ایجاد کرده است يك قدم دیگر به پیش براند... «مردم» متعکس کننده نظریات کمیته مرکزی حزب توده ایران در مسایل جاری اقتصادی و سیاسی و اجتماعی ایران و جهان خواهد بود. سیاست سالم و روشن حزب بزرگ ما در این «نامه» دقیق تر و کنجکاوانه تر مورد بحث قرار خواهد گرفت. این وظیفه بزرگی است و ما امیدواریم به کمک دانشمندان و روشنفکران حزبی از عهده آن بخوبی برائیم...»

در همین دوران کوتاه افزون بر خانواده بزرگ «مردم» حزب توده ایران انبوهی از نشریات، مجلات و کتب دیگر

را نیز منتشر کرد که جامعه آن روز ایران را دگرگون و متحول ساخت. در میان این نشریات می توان از «سیاست» (به سر دبیری عباس اسکندری)، «رهبر» و «نامه رهبر» (ارگان مرکزی حزب) که در ابتدا به سردبیری سلیمان محسن اسکندری و پس از فوت او به مسؤولیت ایرج اسکندری و سردبیری احسان طبری انتشار می یافت، «رزم»، «افق آسیا»، «ندای حقیقت»، «ممنشور»، «شعله ور»، «بشر»، ظفر (ارگان شورای مرکزی اتحادیه های کارگری و زحمتکشان ایران)، «بسی آئینه»، «شهباز»، (ارگان جمعیت ملی مبارزه با استعمار)، «اردوی صلح»، «راهنمای ملت»، «ضد استعمار»، «عصر نو»، «پیوند ما»، «شمشیر امروز» و ... نام برد. نقش و تأثیر مطبوعات حزبی در آن دوران کم نظیر و بسیار حساس بود. به عنوان نمونه ویژه نامه روزنامه «رهبر» به مناسبت پنجمین سالگرد تأسیس حزب توده ایران در تیراژ صدو بیست هزار نسخه انتشار یافت که این رقم نه فقط برای جامعه آن روز ایران، بلکه حتی در مقایسه با تیراژ نشریات امروز جامعه ما حیرت انگیز است.

با توقیف دایمی «نامه رهبر» در ۱۶ آذرماه ۱۳۲۵، «نامه مردم» از ۱۵ دی ماه ۱۳۲۵ به عنوان ارگان هیئت اجراییه کمیته مرکزی حزب سومین دوره انتشار خود را آغاز کرد و بدینسان به استقبال مسؤولیتی سترگ شتافت. پس از برگزاری دومین کنگره حزب، از ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۲۷، «نامه مردم» عنوان خود را به «ارگان مرکزی حزب توده ایران» تغییر داد و تا به امروز این وظیفه تاریخی را علی رغم یورش های مداوم ارتجاع به انجام رسانده است. سومین دوره انتشار «مردم» در یکی از حساس ترین دوره های اوج گیری مبارزه ضد استبدادی و ضد استعماری کشور آغاز شد. مبارزه پیگیر علیه استعمارگران و دفاع جانانه «نامه مردم» از حقوق کارگران، دهقانان و زحمتکشان ایران، «نامه مردم» را به سلاح برنده زحمتکشان در پیکارشان بدل ساخت. به عنوان نمونه

در سرمقاله شماره ۱۴۹ روزنامه از اول شهریور ماه ۱۳۳۱ می خوانیم: «املاک فنودال و مالکین بزرگ باید بلاعوض میان دهقانان تقسیم شود... در شرایط کنونی کشور ما فنودالیسم مظهر ارتجاع داخلی است که با سیاست های استعماری پیوندی ناگسستنی دارد. مبارزه با استعمار و ریشه کن ساختن آن بدون پیکار با فنودالیسم و برچیدن بساط آن ممکن نیست...» «نامه مردم» در سومین دوره فعالیت خود که تنها دوسال به طول انجامید بیش از پنج بار توقیف شد ولی علی رغم همه این تضعیقات دمی از مبارزه خود متوقف نماند. با یورش رژیم جنایتکار پهلوی به حزب توده ایران در سال ۱۳۲۷ و غیر قانونی کردن حزب به دستور مستقیم امپریالیست ها، «نامه مردم» («مردم» چهارمین دوره فعالیت خود را در شرایط بسیار دشوار و مخفی آغاز کرد و این مبارزه را تا ۱۵ آذر ۱۳۳۴، یعنی دو سال پس از پیروزی کودتای ننگین ۲۸ مرداد، دستگیری، شکنجه و اعدام توده ایها همچنان ادامه داد. پس از شکست جنبش، «نامه مردم» يك دوران طولانی خاموشی چهار ساله را پشت سر گذاشت و سرانجام در ۱۰ فروردین ماه ۱۳۳۹ با سرمقاله «مبارزه ادامه دارد» فعالیت خود را این بار در مهاجرت از سر گرفت. دوره پنجم «مردم» پس از يكصد شماره به کار خود پایان داد. ششمین دوره «نامه مردم» مجدداً در سال ۱۳۴۴ آغاز شد و با اوج گیری جنبش انقلابی در درون کشور و پیروزی انقلاب بزرگ بهمن ۱۳۵۷، «نامه مردم» هفتمین دوره انتشار خود را در تهران از سر گرفت. «نامه مردم» نخست به مسؤولیت رفیق علی خاوری، و سپس به مسؤولیت رفیق شهید منوچهر بهزادی ابتدا به صورت هر دو هفته یکبار، سپس هفتگی و سرانجام به شکل روزانه انتشار یافت. انتشار ۵۰۰ شماره روزنامه «نامه مردم» در ایران نقش ویژه ای در رشد حزب و جلب نسل نوینی از مبارزان انقلابی به سوی حزب ما ایفا کرد.

ادامه در ص ۸

ادامه مطبوعات توده ای ...

مقالات افشاگرانه «نامه مردم» دربارهٔ توطئه های ارتجاع و امپریالیسم علیه ایران خیلی زود «نامه مردم» را به يك خطر جدی برای ارتجاع خزانده بدل کرد و دفاتر آن به کرات مورد یورش چماق بدستان، ارتجاعیون و «حزب الله» قرار گرفت. «نامه مردم» نخستین روزنامه کشور بود که از خطر یورش جنایتکارانه دیکتاتور عراق، صدام حسین به ایران پرده برداشت و مردم را به آماده شدن و مقابله با آن فرا خواند. با یورش وسیع ارتجاع در سال ۱۳۶۱ به حزب توده ایران، گروه زیادی از دست اندرکاران، نویسندگان و مسوولان «نامه مردم» دستگیر و روانه شکنجه گاه ها شدند. کینهٔ ارتجاع از «نامه مردم» و مطبوعات توده ای آنچنان بود، که به دستور رهبران جمهوری اسلامی انبوه انتشارات، کتب و نشریات توده ای را یا سوزاندند و یا خمیر کردند تا شاید بدین طریق اثر حزب توده ایران در جامعه ما ریشه کن شود. رژیم جنایتکار با هدف تحقق این آرزوی پلید، گامی فراتر نهاد و در یکی از بزرگترین جنایات تاریخ معاصر کشور ما هزاران زندانی سیاسی و از جمله گروهی از برجسته ترین روزنامه نگاران و نویسندگان سرشناس کشور، چهره های سرشناسی مانند، رفیق منوچهر بهزادی (سردبیر «نامه مردم»)، رفیق رحمان هانفی (مهرگان)، رفیق فرج الله میزانی (جوانشیر)، رفیق هوشنگ ناظمی (نیک آیین)، ... را دزدانه به جوخه های مرگ سپرد. علی رغم این یورش جنایتکارانه، «نامه مردم» پس از يك سکوت دوساله، نخستین شمارهٔ دورهٔ هشتم خود را در هفدهم خرداد ماه ۱۳۶۳ به سردبیری رفیق فقید حمید صفری آغاز کرد و در سرمقالهٔ نخستین شمارهٔ خود نوشت: «نامه مردم» دورهٔ هشتم خود را در شرایطی آغاز می کند، که آزادی بیان و قلم، اجتماعات و احزاب، سندیکاها و اتحادیه های صنفی و غیره لگدمال شده، زندان و شکنجه و اعدام و قتل میهن دوستان و مدافعان توده های محروم، که طی سالیان دراز ستمشاهی بار سنگین مبارزه علیه استبداد و ارتجاع و امپریالیسم را بدوش می کشیدند، به سطح سیاست مستمر دولتی ارتقا یافته است. ... «نامه مردم» ... دفاع از طبقه کارگر و همهٔ محرومان جامعه ... مبارزه با هرگونه ترور و اختناق و کوشش در راه تأمین آزادی های دموکراتیک، پایان دادن به جنگ ایران و عراق، جنگ برادر کشی در کردستان و برسمیت شناختن حقوق ملی خلق ها ... را وظیفهٔ عمدهٔ خود در مرحلهٔ کنونی مبارزه می شمارد. ...»

و بدینسان «نامه مردم» هشتیمین دورهٔ انتشار

«آن جاودان»

زاد روز حزب است، به دیدار سرداران شهید حزب می رویم

« در این عمر گریزنده که گویی جز خیالی نیست
تو آن جاودان را در جهان خود پدید آوری...
در آن آنی که دل برهانده از وسوسه شیطانی
روایت شعله ای گردد فرو سوزد پلیدی را
بدرد موج در دللود شک و ناامیدی را...»

احسان طبری
زادروز حزب است. به دیدار سرداران بزرگ حزبمان، پرچم داران نبود راستین خلق و اسطوره هایی می رویم که در تاریخ معاصر مبارزات وهایی بخش میهن ما جاودان گفته اند. تجلیل ما نه از مرگ آنان، بلکه از زندگی اسطوره ای است که تک تک آنان در راه خلق و برای آزادی، استقلال و عدالت اجتماعی فدا کردند. زندگی این دلاوران خلق، نمونهٔ برجسته و انکارناپذیری از انسانیت والا است. انسانیتی که در دشوارترین آزمون ها عیار واقعی بودن و یا قلب بودن آن به محک آزمایش کشیده می شود و بالاترین ایثارها را از انسان طلب می کند.

ارانی معلم بزرگ زحمتکشان میهن ما در کاوش و جستجوی پاسخ به این سئوالی که از روز پیدایش بشورت در مقابل او بوده است چنین می گوید: « جریان تاریخ شط مقدس و روشنی است که به دریایی تکامل می ریزد. بگذار تا در این شط مقدس از قطراتی باشیم که به دریا می ریزند نه از آنهایی که در لجن کنار آلوده و گندیده می شوند.» و بر پایه چنین بوداشتی است که سپاه عظیمی از شیر زنان و شیر مردان گام به میدان

پیکار در راه آرمان های والای خلق، در راه تغییر بنیادین جامعه می نهد و تا به امروز این پرچم خونین رزم همچنان سوبلند و پرافتخار بر دوش کارگران و زحمتکشان در امتزاز است. سپاهی که دلاورانی چون روزبه ها، میهنی ها، سیامک ها، کیوان ها، وارطان ها، علوی ها، تیزابی ها، حکمت جو ها، افضلی ها، مهرگان ها، کی منش ها، دانش ها، سیمین فردین ها و صدها قهرمان بنام و گمنام خلق افتخار سرداری آن را داشتند. و این رزمندگان آن انسان های طراز نوینی بودند که در برهوت عقب ماندگی و در لجن زار استبداد و استعمار انسان را در یافتند و به رغم ساطورهای خون چکان و به رغم گلوله های سربین، نهال آزادی را در میهن ما آبیاری کردند.

به قول بالزاک «از تمام بزرهایی که بر زمین افشاندند می شود این خون قربانیان ستم است که غنی ترین محصول را ببار می آورد.»

ما در پنجاه و چهارمین زادروز حزبمان، با خاطرهٔ ابدی و جاودانهٔ این دلاوران خلق تجدید عهد می کنیم و مشعل فروزان رزم آنان را روشن بخش راه دشوارمان و گرمی بخش جان و روانمان می سازیم

به قول رفیق شهید مرتضی کیوان شاعر توده ای و مبارز ستورگ انقلابی:

« درد و زخم تازیانه يك دو روزی بیش نیست
راز دار خلق اگر باشی، همیشه زنده ای »

یادشان گرامی و خاطرهٔ عزیزشان جاوید ان باد!

کمک مالی به حزب توده ایران
یک وظیفه انقلابی است!
کمک های مالی رسیده:
به یاد رفیق شهید حیدر مهرگان از کلن ۱۰۰ مارک
به یاد رفیق شهید حمید موسس فقاری ۱۰۰ مارک
آرش از استرالیا ۸۰ دلار

NAMEH MARDOM
Central Organ of the Tudeh Party of Iran

No:463
26 September 1995

شماره فاکسی ما
۰۰ - ۴۹ - ۳۰ - ۳۲۴۱۶۲۷

نامه مردم
اداره مرکزی حزب توده ایران